

MAGYAR NEMZET
1980 OKT 14

244

Hetvenöt éves az újpesti Könyves Kálmán Gimnázium

A század eleji vöröstéglás iskolaépület, amely — angol vidéki egyetemek hangulatát idézve —, belesimul a mögötte emelkedő újpesti lakótelep vonulatába: a *Könyves Kálmán Gimnázium*. Hetvenöt évvel ezelőtt kezdődött el benne a tanítás.

Ebben az iskolában tanított két évig, 1911-ben és 1912-ben Babits „tanár úr”, aki ezt követően is kapcsolatot tartott volt tanártársaival, elsősorban Hendel Ödönnel, a történelem és a földrajz tanárával. Jó kollégális kapcsolat fűzte Babits Mihályt néhány más tanártársaéhoz is, így a többiek között Dékány Árpádhoz, a halasi csipke megálmodójához, valamint Szigeti Gyulához, aki abban az időben az Akadémia megbízásából görög szótáron dolgozott, s ez a munka természetesen érdekelte a költőt.

Babits az újpesti gimnáziumban magyar irodalmat és latint tanított és az iskolai önképzőkör vezetője volt. Itt formálódott regényé a *Kártyavár*: a valóság szolgált alapul a panamázó polgármester figurájához. A regény főalakjainak többségét is élő személyekről mintázta az író. Így szólt erről a regény megjelenésekor: „A városi élet ellen-szenvesen és mégis izgatón csapott meg, mint a magyarság életének egy új és különös fázisa. Újpest, Budapest életének e nagy kicsapódása és lecsapódása, feltárta előttem a Város legmélyebb, legvégzetesebb, legkeserűbb ízét, mint eg végzetes italét a keserű sájak. Azértis említem ezt, mert ezekből a benyomásokból szűrődött le a *Kártyavár* című regényem.”

Babits emléke élő ma is: a gimnázium előcsarnokában az ő verse fogadja a belépőt az emléktáblán; a magyar ifjúságot megszólító híres sorral: „Légy Te virág magad!”

Kissé beljebb Könyves Kálmánnak, az iskola névadójának a szobra, Kiss István szobrászművész alkotása. A volt növendék, aki ma is szoros kapcsolatban áll iskolájával, igen dekoratív emléklakettet is készített alma materének, amelyet ünnepélyesen adnak át évente az iskola egy-egy legkiválóbb növendékének, legjobb pedagógiai eredményeket felmutató tanáranak.

A márol és a holnapról a most hetvenöt éves gimnázium három vezetőjével, Krug Ferenc igazgatóval, Vajnai Sándorné és Pomázi László igazgatóhelyettesekkel beszélgetünk.

— Számos újpesti család második, harmadik nemzedéke ül ma a padokban — mondják. — Gimnáziumunk tanulóinak 40—42 százaléka fizikai dolgozók gyermeke, és azok közül, akik egyetemre, főiskolára jelentkeznek, általában csaknem a felét fel is veszik.

— Az újpesti üzemek minden készséggel segítik iskolánkat. Mi ezt úgy igyekszünk meghálálni, hogy minden tanév elején hatnapos munkával segítenek diákjaink az újpesti üzemek munkaerőgondjain. Értékes, társadalmilag hasznos munkát végeznek, nem látszatmunkát. Megismerik az üzemek légkörét. A munkára-nevelés, a pályaválasztás jó eszközének bizonyult ez: szép számban helyezkedtek el utóbb és állnak helyt volt diákjaink az Egyesült Izzóban, a Chinoinban és másutt.

— Tanulóink az idén építőtábori tevékenységükkel kiérdemelték a KISZ-központ első helyezését, a zászlót sok régi és újabb relikvia között őrizzük.

Földiák Endréné a nyáron két hétig részt vett Lovag Zsuzsa archeológus sztergom-szigeti ásatásain a tanítványai-val, ami nemcsak hasznos munkát, de tartalmas nyaralást is jelentett a gyerekeknek. Hogy eredményesen dolgoztak, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy jövő nyárra Keszthelyen várja a „diák-archeológusokat” egy ásatás. A „Ki tud többet a Szovjetunióról” középiskolás vetélkedőn minden évben értékes helyezéseket érnek el a „könyvesek”, ennek köszönhetően minden évben 25—30 diák mehet az orosz nyelvi osztályokból kéthetes jutalomútlásra a Szovjetunióba.

Az iskola egyik legrégebb tanára dr. Sárfalvi Béláné. Maga is újpesti, negyedszázada tanít itt történelmet.

— Fő törekvésünk — mondja —, hogy a fakultatív lehetőségekkel élve, az ebből a munkáskertületből kikerülő gyermekek egyenlő eséllyel indulhassanak a továbbtanulás útján.

Fehér Rózsa

Meghalt Szilárd György

A Művelődési Minisztérium és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja gyászírban tudatja, hogy életének 74. évében meghalt Szilárd György, a Művészeti Alap nyugalmazott igazgatója. Temetéséről később intézkednek.